

Matallergi hos barn i barnehager og skoler

Vi har et økende problem med allergier og overfølsomhetsreaksjoner (intoleranse) hos norske barn. Behandlingen av disse tilstandene er først og fremst å unngå de allergifremkallende stoffene (allergenene). Spesielt matallergier og –intoleranse medfører problemer for de aktuelle barna, og for skoler og barnehager som skal forsøke å forhindre at barna blir eksponert for allergenene.

Med dette faktaarket ønsker vi å gjøre det litt lettere for alle å etablere fornuftige og trygge tiltak rundt barn med alvorlig matallergi.

Noen hovedpoeng om matallergi

- Det er et svært lite mindretall av de barna som har matallergier, som har en så alvorlig form at de kan få anafylaktisk sjokk (livstruende anfall).
- Det er en viktig målsetting at barnehager og skoler både skal servere og tillate at barnas matpakker inneholder mat i samsvar med anbefalt norsk kosthold. (Det innebærer bl.a. fiskeprodukter og egg).
- Tiltakene som etableres rundt det enkelte barnet med allergi/intoleranse må være så lite begrensende for de øvrige barna som mulig, samtidig som de gir tilstrekkelig sikkerhet og opplevd trygghet for barnet og dets foresatte.
- Enhver naturlig arena i samfunnet vil innebære en viss risiko for å bli eksponert for allergener.

Hva kan en gjøre ved alvorlig matallergi hos barnehagebarn?

- Ha en god dialog med foreldre om tiltak og sørg for grundig informasjon til ansatte og vikarer.
- For de aller minste barna kan det bli nødvendig å innføre særskilte oppfølgingstiltak under måltidene.
- En må være nøye med å fjerne alle matrester etter måltidet (husk gulvet!).
- Barnet må oppholde seg et annet sted under tilberedning av varm mat (fisk, eggeprodukter), inntil det er luftet tilstrekkelig i lokalet hvor maten tilberedes.
- Barnet må ha egne kokekar, bestikk og servise som rengjøres for hånd, og oppbevares adskilt fra de andre barnas.
- Ha alltid alternativ, attraktiv mat å tilby barnet.

Dersom barnet har Epi-penn, sørg for at den er tilgjengelig der hvor barnet til enhver tid oppholder seg.

Erfaringer og løsninger

Erfaring fra arbeid med slike saker har vist oss at en nesten alltid kan finne gode løsninger som ikke innebærer at hele skoler eller barnehager må innføre forbud mot enkelte matvarer, luktstoffer etc.

Skolens rektor bør i tett samarbeid med de foresatte og foreldrerepresentanter, helsesøster, skolelege og behandlende lege forsøke å finne gode løsninger som alle kan leve med.

En forholdsmessighetsvurdering tilsier at dersom en i den aktuelle skolen eller barnehagen ikke kan finne noen annen praktisk løsning enn totalforbud mot visse matvarer, så må en overveie å flytte barnet over til en annen skole/ barnehage med mindre enheter og bedre skjermingsmuligheter.

Informasjonsarbeid og omfattende restriksjoner

Ved påvist anlegg for alvorlig matvareallergi hos et barn i barnehage eller skole, er det viktig å sørge for at barna selv, foreldrene og personalet er godt og korrekt informert om nødvendigheten og omfanget av tiltak som settes i verk.

Dersom en overveier å innføre omfattende restriksjoner, skal "rutine for saksbehandling ved iverksetting av omfattende tilrettelegging i barnehage, skole og SFO i Trondheim kommune, når barn/unge har allergi/intoleranse" følges.

Kommuneoverlege på Oppvekst og utdanning og kommuneoverlege ved Miljøenheten kan kontaktes for rådgivning, og disse kan om ønskelig bistå med rådgivning i forbindelse med informasjonsmøter.

- [Prinsipper for tilrettelegging for barn med allergi og overfølsomhetsreaksjoner i barnehager, skoler og SFO i Trondheim kommune](#)
- [Saksbehandling ved iverksetting av omfattende tilrettelegging i barnehage, skole og SFO, når barn/unge har allergi/intoleranse](#)

Veileder fra Helsedirektoratet

[Retningslinjer for mat og måltider i barnehagen, Helsedirektoratet 2011.](#)